

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

"TASDIQLAYMAN"

Samarqand davlat veterinariya
meditsinasi, chorvachilik va
biotexnologiyalar universiteti rektori
X.B.Yunusov

2024-yil "02" 08

AMALIY BOSHQARUV HISOBI

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	400000	— Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	— Biznes va boshqaruv
Mutaxassislik:	70410201	— Buxgalteriya hisobi

Samarqand-2024

Fan/modul kodi ABH2206		O'quv yili 2024 - 2025	Semestr 2	ECTS – Kreditlar 6	
Fan modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	AMALIY BOSHQARUV HISOBI	90		90	180
2.	<div>I. Fanning mazmuni</div> <p>Fanni o'qitishdan maqsad - “Boshqaruv hisobiga” fanining o'qitishdan maqsad – Hozirgi iqtisodiy islohotlar sharoitidagi raqobat xo'jalik yurituvchi subyektlardan bozor sharoitiga maksimal moslashuvchanlikni, xarajatlarni qisqartirish, resurslardan samarali foydalanish, faoliyatni doimiy tahlil qilib borish natijasida boshqaruv qarorlarini o'z vaqtida qubul qilish va korxonaning faoliyatini prognozlay olishni talab etadi.</p> <p>Fanning vazifasi – Foydalanuvchilarning boshqaruv hisobining nazariy, uslubiy va tashkiliy asoslari, mahsulot tannarxini kalkulyatsiyalash usullari, korxona faoliyatida transfert baholarini shakllantirish tartibi to'g'risida atroflicha bilimga ega bo'lishlariga ko'maklashishdir. Boshqaruv hisobidan foydalanuvchilar doirasi ancha kengayib borayotganligi, integratsiya jarayonlari chuqurlashayotganligi, qo'shma korxonalar barpo etilayotganligi, jahon moliya bozoriga chiqilayotganligi sarmoyalar, ishchi kuchi va valyutaning ayrim mamlakatlar o'rtasida erkin harakatlanishi zarurligi buxgalteriya hisobi tizimini jahon standartlariga ko'chirishni yanada qattiqroq talab qilmoqda. “Boshqaruv hisobiga kirish” fanining nazariy-amaliy bilimlarni uzviylik va uzluksizlikda o'rgatish, talabalarning amaliy faoliyatida olgan bilim, ko'nikmalarini kasbiy faoliyatida qo'llay olishiga erishish.</p> <div>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</div> <div>II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</div> <div>1-mavzu. “Boshqaruv hisobiga” fanining predmeti va metodi, uning nazariy asoslari.</div> <p>Boshqaruv hisobi, uning predmeti va metodi. Boshqaruv hisobining tarixiy shakllanishi. Boshqaruv va ishlab chiqarish hisobi o'rtasidagi bog'liqlik. Moliyaviy va boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi. Hisobning maqsadi. Hisob siyosatini ishlab chiqish. Axborotlarni buxgalteriya hisobi schetlari tizimida aks ettirish. Axborotni taqdim etish shakllari. Hisobni yuritish majburiyati. Axborotning</p>				

oshkoralik darajasi. Axborotni aks ettirish usullari va yo'llari. Axborotning aniqlik va ishonchlilik darajasi. Xarajatlar va daromadlarni guruhlash yo'llari.

2-mavzu. Boshqaruvning mohiyati, tamoyillari va maqsadlari.

Boshqaruv jarayonida qarorlarni qabul qilish bosqichlari. Boshqaruv hisobi. Boshqaruv hisobining mohiyati. Boshqaruv hisobining vujudga kelishi. Boshqaruv hisobi mohiyati. Boshqaruv predmeti. Xo'jalik yurituvchi subyekt faoliyatini boshqarish tizimi. Boshqaruv to'g'risidagi fan. Boshqaruv hisobining obyekti. Boshqaruv hisobi metodining elementlari. Boshqaruv hisobi tamoyillari. Boshqaruv funksiyalari va ularning amaliy natijasi.

3-mavzu. Boshqaruv hisobi tizimining tasniflanishi.

Xarajatlarning tizimli hisobi. Muammoli hisob. Xorijiy mamlakatlar amaliyotida moliyaviy va boshqaruv hisobi. Standart xarajatlar hisobi tizimi. To'liq xarajatlar hisobi tizimi. Ta'minot-tayyorlash faoliyati boshqaruv hisobi. Ishlab chiqarish faoliyati boshqaruv hisobi.

4-Mavzu. Boshqaruv hisobini tashkil qilishda xarajatlarni hisobga olish xususiyatlari.

Xo'jalik yurituvchi subyektlarda boshqaruv hisobi. Xo'jalik yurituvchi subyektda xarajatlar hisobi. Xarajatlarni taqsimlash. Xarajatlar obyekti. Xarajatlar markazi. Xo'jalik yurituvchi subyektda boshqaruv hisobi tizimini tashkil qilish va yuritish.

5-mavzu. Moliyaviy va boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi.

Hisobning maqsadi. Hisob siyosatini ishlab chiqish. Axborotlarni buxgalteriya hisobi schetlari tizimida aks ettirish. Axborotdan foydalanuvchilar. Axborotni taqdim etish shakllari. Hisobni yuritish majburiyati. Hisobni tashkil etish qoidalari. Hisob tamoyillari. Hisobning asosiy ob'ektlari. Hisobning asosiy tuzilmasi. Axborotning oshkoralik darajasi. Axborotni aks ettirish usullari va yo'llari.

6-mavzu. Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va integrallashgan usullari.

Boshqaruv tarkiblarini axborotlar bilan ta'minlash. ishlab chiqarish xarajatlarning darajasi to'g'risidagi tijorat siri. ishlab chiqarilgan mahsulot (ish, xizmat)ning rentabellik darajasini sir saqlash. Boshqaruv hisobi tizimini yaratishdagi asosiy omillar.

7-mavzu. Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va

integrallashgan usullari.

Boshqaruv va moliyaviy hisoblarining schyotlarida xo'jalik muomalalarini qayd qilish. Boshqaruv hisoblari schyotlari. moliyaviy hisoblarining schyotlari. Xo'jalik yurituvchi subyektlarda xarajatlar. Xarajatlarni hisobga olish.

8-mavzu. Xarajatlarni turkumlash va ularning hisobi.

Xarajatlar haqida tushuncha va ularning turli xil belgilariga qarab turkumlanishi. Ishlab chiqarish xarajatlarini asosiy va yordamchi ishlab chiqarishlar bo'yicha hisobga olishni tashkil etish. Qo'shimcha xarajatlarni hisobga olish. Javobgarlik markazlari bo'yicha xarajatlar hisobini tashkil etish.

9-mavzu. Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va zamonaviy tizimlari.

Mahsulot tannarxining ishlab chiqarishni boshqarishdagi ahamiyati. Mahsulot tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari. "Standart-kost" tizimi bo'yicha boshqaruv hisobini tashkil etish. "Direkt-kosting" tizimi bo'yicha xarajatlarni hisobga olish. «JIT» tizimi bo'yicha boshqaruv hisobini tashkil etish.

10-mavzu. Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va zamonaviy tizimlari.

«AVS» tizimi bo'yicha boshqaruv hisobini tashkil qilish. «SCA» tizimi bo'yicha boshqaruv hisobini tashkil qilish. Funktsional - qiymat tahlili usulini boshqaruv hisobida qo'llash.

11-mavzu. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish.

Boshqaruv qarorlari va ularni qabul qilish bosqichlari. Ishlab chiqarish zararsizligini tahlil etish. Boshqaruv hisobida zararsizlik nuqtasini hisoblash usullari. Korxonalarda ishlab chiqarish dastagi samarasini aniqlash tartibi.

12-mavzu. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish.

Investitsiya loyihalari bo'yicha boshqaruv qarorlari qabul qilish. Biznes tarkibini o'zgartirish bo'yicha qarorlar qabul qilish. Biznes tarkibini o'zgartirish bo'yicha qarorlar qabul qilishda boshqaruv samaradorligini baholash. Rivojlangan mamlakatlarda biznesni markazlashtirilmagan holda boshqarish tajribasi.

13-mavzu. Budjetlashtirish va xarajatlarni nazorat qilish.

Budjetlashtirish va uning korxona faoliyatini rejalashtirishda tutgan o'rni. Bosh budjet, uning tarkibi va tuzish tartibi. Moslashuvchan va statik budjet, ularni tuzish. Asoslari. Korxonaning ishlab chiqarish dasturini ishlab chiqish. Xarajatlar

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasida professori v.b., iqtisodiyot fanlari doktori A.L.Ahikulov tomonidan 70410201-Buxgalteriya hisobi mutaxassisliklari uchun "Amaliy boshqaruv hisobi" fanidan tayyorlangan fan dasturiga

TAQRIZ

"Amaliy boshqaruv hisobi" fani bo'yicha fan dasturi magistraturaning 70410201-buxgalteriya hisobi mutaxassisliklari uchun mo'ljallangan. Mazkur fan o'quv rejasida majburiy fanlar blokidan o'rin olgan bo'lib, ushbu fanni o'zlashtirish uchun 40 soat ma'ruza, 50 soat amaliy dars va 90 soat mustaqil ta'lim soatlari ajratilgan.

Iqtisodiyotda tarkibiy islohotlar va iqtisodiyotni modernizatsiyalashni chuqurlashtirish, uning ko'lamini kengaytirish bilan bog'liq masalalarning nazariy va amaliy tomonlarini o'rganishda "Amaliy boshqaruv hisobi" fani muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, qishloq xo'jaligida boshqaruvning mohiyati va funksiyalarini, boshqaruv qonunlari va tamoyillari, xo'jalik faoliyati jarayonida boshqaruv oldida turgan muammolar yechimi, amaliy boshqaruvning o'ziga xos jihatlari o'rganishda "amaliy boshqaruv hisobi" fani alohida o'rin tutadi. Bu fanni o'rganishi natijasida talabalarda iqtisodiyotda zamonaviy boshqaruvning hozirgi holati, rivojlanishining ham nazariy, ham amaliy tomonlarini o'rganib, korxonalarda loyihalarni moliyalashtirish jarayonini boshqarish, investitsion faoliyatni boshqarish va loyiha samaradorligini baholash bo'yicha bilim olib, ko'nikma hosil qiladilar va malaka shakllantiriladi.

"Amaliy boshqaruv hisobi" fani dasturini mazmuni shuni ko'rsatadiki, fan dasturini tayyorlashda fanni o'rganish ketma-ketligiga rioya qilingan holda tartib bilan tuzilib, shu fanni o'rganish ketma-ketligiga mos keladi. Fan dasturi o'z ichiga 30 ta mavzuni qamrab olib, talabalarga xalqaro talabalarga mos keladigan nazariy bilimlarini berish hamda ularni amaliy bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirish uchun xizmat qiladi.

Umuman olganda, "Amaliy boshqaruv hisobi" fan dasturi qo'yilgan talabalarga javob beradi, undan 70410201-buxgalteriya hisobi mutaxassisliklari talabalarini o'qitishda fan dasturi sifatida foydalanish uchun tavsiya etaman.

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Samarqand filiali "Buxgalteriya hisobi va statistika"
kafedrasida mudiri, i.f.b.f.d., dotsent

Mardonov M.Sh.

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasini professori v.b., iqtisodiyot fanlari doktori A.I. Alikulov tomonidan 70410201-Buxgalteriya hisobi mutaxassisliklari uchun "Amaliy boshqaruv hisobi" fanidan tayyorlangan fan dasturiga

TAQRIZ

Amaliy boshqaruv hisobi fanining yangicha talqini to'rtta o'zaro uzviy bog'liq bo'lgan: budjetlashtirish (boshqaruv hisobi tizimida rejalashtirish), xarajatlar hisobi va mahsulot tannarxini kalkulyatsiya qilish, javobgarlik markazlari bo'yicha segmentar hisob va hisobot, ichki xo'jalik bolinmalari o'rtasida transfert bahoni shakllantirish kabi qismlardan iborat. Uning maqsadi va harakat doirasi moliyaviy hisobdan kengroq bo'lib, nafaqat xo'jalik jarayonlarini oldindan tashxislab berishni, balki joriy va istiqbolga mo'ljallangan rejalashtirish, boshqaruv hamda investitsiya qarorlari dasturini ishlab chiqishni, ishlab chiqarish va moliyaviy natijalar hisobini yuritishni ham qamrab oladi.

Amaliy boshqaruvning o'ziga xos jihatlari bo'yicha bilim olib, ko'nikma hosil qiladilar va malakasi shakllantiriladi.

"Amaliy boshqaruv hisobi" fani magistratura mutaxassisligining 70410201-buxgalteriya hisobi mutaxassisliklariga mo'ljallangan bo'lib, o'quv rejada 90 soat, shu jumladan, 40 soat ma'ruza, 50 soat amaliy dars va 90 soat mustaqil ta'lim soatlari ajratilgan bo'lib, majburiy fanlar blokidan o'rin olgan.

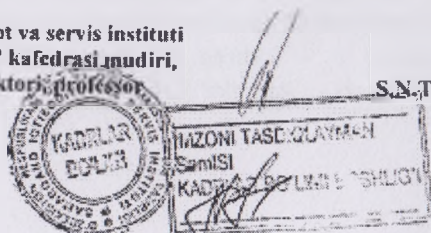
Ushbu fan bo'yicha tuzilgan fan dasturi magistratlar bilishi, ko'nikma hosil qilishi va malakaga ega bo'lishini ta'minlaydigan tegishli mavzularni qamrab olgan. Mavzularning mazmunidan ko'rinib turibdiki, ular fanni o'rganish ketma-ketligiga rioya qilingan holda tartib bilan tuzilgan bo'lib, shu fanni o'rganish ketma-ketligiga mos keladi.

Mazkur fan dasturi "Amaliy boshqaruv hisobi" fani bo'yicha magistrantlar egallashi lozim bo'lgan bilim va ko'nikmalarni to'la qamrab olgan.

Umuman olganda mazkur fan dasturi qo'yilgan talablarga mos holda tayyorlangan bo'lib, shu dastur asosida 70410201-buxgalteriya hisobi mutaxassisliklari magistrantlarini o'qitishda foydalanish uchun tavsiya etaman.

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
"Buxgalteriya hisobi" kafedrasini mudiri,
iqtisodiyot fanlari doktori, professor

S.N. Toshnazarov

va mahsulot tannarxini rejalashtirishning xususiyatlari.

14-mavzu. Boshqaruv hisobini tashkil etish.

Boshqaruv hisobini tashkil etishning avtonom va integratsiyalashgan tizimlari. Savdo va sanoat korxonalarida integratsiyalashgan hisob tizimini avtomatlashtirishning xususiyatlari.

15-mavzu. Transfert bahoni shakllantiri.

Korxona baho siyosatida transfert bahoning tutgan o'рни va mazmuni. Transfert bahoni aniqlash tartibi va tamoyillari. Transfert bahoni belgilash usullari. Transfert bahoni xarajatlar va qiymat yondashuvlari asosida shakllantirish.

16-mavzu. Korxonaning segmentar hisoboti.

Segmentar hisobotning mohiyati, turlari va shakllari. Korxonalarda segmentar hisobotni tuzish tamoyillari. Segmentar hisobot javobgarlik markazlari faoliyatini baholashning asosi sifatida. Segmentlar bo'yicha daromad va xarajatlarni aniqlash.

17-mavzu. Xarajatlarni baholash va ular dinamikasi.

Xarajatlar vazifalarini, ahamiyati va umumiy qoida (printsip)lari. Xarajatlarni baholashda muhandislik va buxgalteriya usullarining afzalliklari. Xarajatlarni baholashda grafik va miqdor usullarni qo'llashning xususiyatlari. Eng ko'p va eng kam qiymat usuli

18-mavzu. O'zbekiston Respublikasida boshqaruv hisobini tashkil etishni rivojlantirish yo'nalishlari.

Boshqaruv hisobining me'yoriy-huquqiy bazasini takomillashtirish istiqbollari. Boshqaruv hisobini isloh qilishning nazariy va amaliy jihatlari.

19-mavzu. Material xarajatlarning hisobi.

Materiallarni boshqarish jarayonining asosiy tushunchalari. Materiallarni hisobga olishning uzluksiz va davriy tizimini farqlash. Ishlab chiqarishga berilayotgan materiallarning qiymatini baholash.

20-mavzu. Mehnat xarajatlari hisobi.

Ishchi kuchi xarajatlarni hisobga olish. Buyurtmaning hisob kartochkasi. Korxonalarning boshqaruv tizimida mehnat haqi xarajatlari tahlili. Mehnatga haq to'lash shakllari. Mehnatga haq to'lashning vaqtbay tizimi. Ishchi kuchi qo'nimsizligi va mehnat unumdorligi. Ish vaqtidan ortiqcha vaqt.

21-mavzu. Ustama xarajatlar hisobi.

Ustama xarajatlarni taqsimlash bosqichlari va zarurati. Ishlab chiqarish

ustama xarajatlari. Zahiralar tannarxini aniqlash. Ustama xarajatlarni taqsimlashning yagona va alohida stavkalari qo'llash. Ustama xarajatlarni taqsimlashning amaliy va rejali stavkalari.
<p>22-mavzu. Buyurtmali kalkulyatsiya qilish usuli.</p> <p>Buyurtmalar bo'yicha kalkulyatsiyalash tavsifi. Buyurtmalar bo'yicha kalkulyatsiyalashga asosiy yondashuv. Haqiqiy va me'yoriy kalkulyatsiyalash usullaridagi farqlar. Tugallanmagan kontraktlar bo'yicha foydani aniqlash.</p> <p>23-mavzu. Moliyaviy va boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi.</p> <p>Moliyaviy va boshqaruv hisobi o'rtasida ko'pgina umumiyliklar. Moliyaviy hisobning qabul qilingan tamoyillari. Moliyaviy va boshqaruv hisobi o'rtasidagi mavjud tafovutlar. Hisobning maqsadi. Hisob siyosatini ishlab chiqish. Axborotlarni buxgalteriya hisobi schetlari tizimida aks ettirish.</p> <p>24-mavzu. Tugallanmagan kontraktlar bo'yicha foydani aniqlash.</p> <p>Uzoq muddatli va qisqa muddatli kontraktlar. Bevosita xarajatlar. Ishlab chiqarish qurilmalari. Subpudrat bo'yicha ishlar. Bilvosita xarajatlar. Ekspert xulosasi va ushlab qolinadigan summa. Ekspert xulosasi. Ushlab qolinadigan summa. Tugallangan kontrakt bo'yicha tushuntiriladigan foyda. Oraliq foydani hisoblash.</p> <p>25-mavzu. Jarayonli kalkulyatsiya qilish usuli.</p> <p>Jarayonli kalkulyatsiya tavsifi. Ekvivalent birliklarni hisoblash. Boshqa jarayonga o'tkaziladigan tayyor mahsulotni va tugallanmagan ishlab chiqarishni o'rtacha tortilgan usuli va FIFO usuli bo'yicha baholash.</p> <p>26-mavzu. Kompleks ishlab chiqarish xarajatlarining taqsimlanishi va qo'shimcha mahsulot ishlab chiqarish.</p> <p>Kompleks xarajatlar to'g'risida tushunchalar. Kompleks xarajatlarni taqsimlash usullari. Qo'shimcha mahsulot. Qo'shimcha mahsulotni hisobga olish. Kompleks ishlab chiqarish xarajatlarining taqsimlanishi. Qo'shimcha mahsulot ishlab chiqarish.</p> <p>27-mavzu. Xarajatlarni to'la taqsimlab va o'zgaruvchan xarajatlar bo'yicha tannarxni kalkulyatsiya qilish usuli.</p> <p>Xarajatlarni to'la taqsimlab tannarxni kalkulyatsiya qilish bilan tannarxni o'zgaruvchan xarajatlar bo'yicha kalkulyatsiya qilish o'rtasidagi tafovutlar. Tannarxni o'zgaruvchi xarajatlar bo'yicha kalkulyatsiyalash. Xarajatlarni to'la taqsimlab tannarxni kalkulyatsiya qilish va o'zgaruvchan xarajatlar bo'yicha</p>

	<p>chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.</p> <p>9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.</p> <p>10. O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksi. 30.12.2019 y.</p> <p>11. Abduvaxidov F.T., Qo'ziyev I.N., Dadabayev Sh.X. Buxgalteriya hisobi. Darslik. –Toshkent: TDIU, 2019.</p> <p>12. Jo'rayev A., Safarov G'., Meyliyev O. Soliq nazariyasi. O'quv qo'llanma. –T.: "Iqtisod-moliya", 2019.</p> <p>13. Urazov K.B., Po'latov M.E. Buxgalteriya hisobi. –Toshkent: "Innovatsion rivojlanish nashriyot matbaa uyi", 2020.</p> <p>14. Воронина Л.И. Бухгалтерский учет. Учебник. – М.: Алфа-М, 2017.</p> <p>15. Хашимов Б.А. Теория бухгалтерского учета. –Т.: "Иқтисодиёт", 2022</p> <p>Axborot manbaalari</p> <p>16. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi</p> <p>17. www.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi xukumat portal.</p> <p>18. www.norma.uz – axborot-huquqiy portali</p>
7.	Fan dasturi Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti Kengashining 2024-yil "2"-avgustdagi "12"-sonli bayoni bilan ma'qullangan.
8.	<p>Fan/modul uchun mas'ullar:</p> <p>A.I.Alikulov – SamDVMCHBU, "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrası professori, iqtisodiyot fanlari doktori</p> <p>Sh.X.Yuldashev – SamDVMChBU, "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" assistenti</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>1. S.N.Toshnazarov – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Buxgalteriya hisobi" kafedrası mudiri, iqtisodiyot fanlari doktori, professor</p> <p>2. Mardonov M. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali "Buxgalteriya hisobi va statistika" kafedrası mudiri i.f.b.f.d. (PhD), dotsent</p>

	<p>ovqatlanish korxonalarida va qishloq xo'jalik korxonalarida boshqaruv hisobining xususiyatlarini <i>bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tashkilotlar va jamiyatlarda hozirgi kunda boshqaruv hisobining rivojlanish tendensiyasi, istiqboli va ustuvor vazifalari masalalarini takomillashtirish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. (malaka)</i>
4.	<p>VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish; • esse, tezis va maqolalar yozish; • vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) yechish; • jarayonli-yo'naltirilgan ta'lim; • muhokamalarda ishtirok etish; • loyiha ishi bajarish; • mustaqil ishlarni bajarish; • taqdimot tayyorlash; • turli darajadagi testlarni yechish; • so'rov o'tkazish.
5.	<p>VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazoratni muvaffaqiyatli topshirish.</p>
6.	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Abdug'aniyev A.A. Boshqaruv hisobini tashkil etish muammolari, ularning yechimlari.-T.: TMI. 2003 y. 2. Do'smuratov R.D. Buxgalteriya hisobi nazariyasi. -T.: "Fan va texnologiya", 2013. 3. Ibragimov A., Ochilov I., Qo'ziyev I. Moliyaviy va boshqaruv hisobi – T.: Iqtisod-moliya. 2008 y. 4. Хасанов Б.А., Хашимов А.А. ва бошқ. Бухгалтерия হিসоби. -T.: "Иқтисодиёт дунёси", 2021. <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 52 bet. 6. Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. –Toshkent: "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet. 7. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. –Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil. – 416 bet. 8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish

<p>kalkulyatsiyalashning foyda miqdoriga ta'sirini qiyoslash. Xarajatlarni to'la taqsimlab va o'zgaruvchan xarajatlar bo'yicha tannarxni kalkulyatsiya qilishni quvvatlovchi dalillar.</p> <p>28-mavzu. O'zbekiston Respublikasida boshqaruv hisobini tashkil etishni rivojlantirish yo'nalishlari.</p> <p>Boshqaruv hisobining me'yoriy-huquqiy bazasini takomillashtirish istiqbollari. Boshqaruv hisobini isloh qilishning nazariy va amaliy jihatlari. Boshqaruv hisobini tadbqiq qilishning nazariy va amaliy jihatlari.</p> <p>29-mavzu. Boshqaruv va ishlab chiqarish hisobi o'rtasidagi bog'liqlik.</p> <p>Boshqaruv hisobining mohiyati. Ishlab chiqarish hisobi. Hisob siyosatini ishlab chiqish. Axborotlarni buxgalteriya hisobi schyotlari tizimida aks ettirish. Axborotni taqdim etish shakllari. Hisobni yuritish majburiyati. Hisobni tashkil etish qoidalar. Hisob tamoyillari. Hisobning asosiy obyektlari.</p> <p>30-mavzu. Standart-cost tizimi bo'yicha boshqaruv hisobini tashkil etish.</p> <p>Standart-cost. Standart-cost tizimi. Taqsimlanadigan xarajatlar. Standart-cost hisob tizimida xarajat moddalar bo'yicha chetlanishlarni turkumlash. Chetlanish turlari. Chetlanishlarni tavsiflovchi ko'rsatkichlar va ularning hisob-kitobi. Standart-cost tizimini qo'llash va uni takomillashtirish.</p> <p>III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar</p> <p>III.1. Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Boshqaruv hisobiga kirish fanining predmeti va metodi, uning nazariy asoslari. 2. Boshqaruvning mohiyati, tamoyillari va maqsadlari. 3. Boshqaruv hisobi tizimining tasniflanishi. 4. Boshqaruv hisobini tashkil qilishda xarajatlarni hisobga olish xususiyatlari. 5. Moliyaviy va boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi. 6. Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va integrallashgan usullari. 7. Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va integrallashgan usullari. 8. Xarajatlarni turkumlash va ularning hisobi. 9. Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va zamonaviy tizimlari. 10. Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va zamonaviy tizimlari. 11. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish. 12. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish.

	<p>13. Budjetlashtirish va xarajatlarni nazorat qilish.</p> <p>14. Boshqaruv hisobini tashkil etish.</p> <p>15. Transfert bahoni shakllantiri.</p> <p>16. Korxonaning segmentar hisoboti.</p> <p>17. Xarajatlarni baholash va ular dinamikasi.</p> <p>18. O'zbekiston Respublikasida boshqaruv hisobini tashkil etishni rivojlantirish yo'nalishlari.</p> <p>19. Material xarajatlarining hisobi.</p> <p>20. Mehnat xarajatlari hisobi.</p> <p>21. Ustama xarajatlar hisobi.</p> <p>22. Buyurtmali kalkulyatsiya qilish usuli.</p> <p>23. Moliyaviy va boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi.</p> <p>24. Tugallanmagan kontraktlar bo'yicha foydani aniqlash.</p> <p>25. Jarayonli kalkulyatsiya qilish usuli.</p> <p>26. Kompleks ishlab chiqarish xarajatlarining taqsimlanishi va qo'shimcha mahsulot ishlab chiqarish.</p> <p>27. Xarajatlarni to'la taqsimlab va o'zgaruvchan xarajatlar bo'yicha tannarxni kalkulyatsiya qilish usuli.</p> <p>28. O'zbekiston Respublikasida boshqaruv hisobini tashkil etishni rivojlantirish yo'nalishlari.</p> <p>29. Boshqaruv va ishlab chiqarish hisobi o'rtasidagi bog'liqlik.</p> <p>30. Standart-cost tizimi bo'icha boshqaruv hisobini tashkil etish.</p> <p>Amaliy mashg'ulotlar auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.</p> <p style="text-align: center;">III.II. Laboratoriya mashg'ulotlari rejalashtirilmagan</p> <p style="text-align: center;">IV. Fan bo'yicha kurs ishi rejalashtirilmagan</p> <p style="text-align: center;">V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar</p> <p>Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:</p> <p>1. Boshqaruv hisobiga kirish fanining predmeti va metodi, uning nazariy asoslari.</p> <p>2. Boshqaruvning mohiyati, tamoyillari va maqsadlari.</p> <p>3. Boshqaruv hisobi tizimining tasniflanishi.</p> <p>4. Boshqaruv hisobini tashkil qilishda xarajatlarni hisobga olish xususiyatlari.</p> <p>5. Moliyaviy va boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi.</p> <p>6. Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va integrallashgan usullari.</p>
--	---

	<p>7. Boshqaruv hisobini tashkil qilishning avtonom va integrallashgan usullari.</p> <p>8. Xarajatlarni turkumlash va ularning hisobi.</p> <p>9. Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va zamonaviy tizimlari.</p> <p>10. Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va zamonaviy tizimlari.</p> <p>11. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish.</p> <p>12. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish.</p> <p>13. Budjetlashtirish va xarajatlarni nazorat qilish.</p> <p>14. Boshqaruv hisobini tashkil etish.</p> <p>15. Transfert bahoni shakllantiri.</p> <p>16. Korxonaning segmentar hisoboti.</p> <p>17. Xarajatlarni baholash va ular dinamikasi.</p> <p>18. O'zbekiston Respublikasida boshqaruv hisobini tashkil etishni rivojlantirish yo'nalishlari.</p> <p>19. Material xarajatlarining hisobi.</p> <p>20. Mehnat xarajatlari hisobi.</p> <p>21. Ustama xarajatlar hisobi.</p> <p>22. Buyurtmali kalkulyatsiya qilish usuli.</p> <p>23. Moliyaviy va boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi.</p> <p>24. Tugallanmagan kontraktlar bo'yicha foydani aniqlash.</p> <p>25. Jarayonli kalkulyatsiya qilish usuli.</p> <p>26. Kompleks ishlab chiqarish xarajatlarining taqsimlanishi va qo'shimcha mahsulot ishlab chiqarish.</p> <p>27. Xarajatlarni to'la taqsimlab va o'zgaruvchan xarajatlar bo'yicha tannarxni kalkulyatsiya qilish usuli.</p> <p>28. O'zbekiston Respublikasida boshqaruv hisobini tashkil etishni rivojlantirish yo'nalishlari.</p> <p>29. Boshqaruv va ishlab chiqarish hisobi o'rtasidagi bog'liqlik.</p> <p>30. Standart-cost tizimi bo'icha boshqaruv hisobini tashkil etish.</p> <p>Mustaqil o'zlashtirilgan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda internet tarmoqlaridan foydalanib referat va uning taqdimoti, xorijiy tillardagi adabiyotlardan foydalanishi, keys-stadi, vaziyatli masalalar to'plami ishlab chiqishi tavsiya etiladi.</p>
3.	<p style="text-align: center;">VI. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari</p> <p style="text-align: center;">Talaba bilishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iqtisodiyot real sektorlarida faoliyat yuritayotgan tashkilotlar va jamiyatlarda boshqaruv hisobining xususiyatlari haqida <i>tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)</i> • qurilish tashkilotlarida, avtotransport tashkilotlarida, savdo va umumiy